

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April – 2025 (New Course)

SANSKRIT P3: DANDIRACHIT-DASHAKUMAR CHARIT (UCHCHHAVAS-6) (CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેના ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો. (કોઈપણ બે) (૦૮)

Que-1 (A) Translate paragraph on following. (Any Two) (08)

૧) અસ્તિ સૌરાષ્ટ્રેષુ વલભી નામ નગરી । તસ્યા ગૃહગુપ્તનામ્નો ગૃહ કૈન્દ્રતુલયઃ વિભવસ્ય નાવિકપતે દુજિત । રલવતી નામ । તાં કિલ મધુમત્યાઃ સમુપાગમ્ય બલભદ્રો નામ સાર્થવાહ પુત્ર પર્યપૌષિત્ । તયાપિ નવવધ્યા રણસિ રભસ વિધિનત સુરત સુખે । જ્ઞાતીતી દ્વેષમલપેતર બબન્ધ । ન તાં પ્રષ્ટુમીષ્ટવાન । તદગૃહાગમનપિ સુહૃદવાક્યશતાતિર્વતી લજ્જયા પરિહાર । તાન્વ દુર્ભગા તદા પ્રભૃતયેવ નેયં રલવતી, નિમ્બવતી ચેયં ઇતિ સ્વજનઃ પરજનશ્ચ પરિબભૂવ ।

૨) અસ્તિ ત્રિગર્તોનામ જનપદઃ । તત્રાસન્ગૃહિણસ્ત્રયઃ સ્કીત્ સારધનાઃ સૌદર્યા ધનક-ધાન્યક-ધન્યકારધ્યાઃ । તેષુ જીવત્સુ ન વર્યષ વર્ષાપિ દ્વાદશ દશશતાક્ષઃ ક્ષીણસારં સસ્યં, ઔષધ્યો વન્ધ્યાઃ, ન કલવન્તો વનસ્પતપઃ, કબીલા મેઘાં, ક્ષીણ સ્રોતસઃ સ્ત્રવન્ત્યઃ, પંકશેષાપી પલ્લવાનિ, નિર્નિસ્યન્દાન્યુત્સમાડલાની વિરલીભુતં કન્દમૂલ ફલમ્ । અવહીનાઃ કથા, ગલિતા કલયાયોત્સવ ક્રિયાઃ બહુલીભૂતાની તસ્કરકુલાની, અન્યોન્ય ભક્ષ્યન્નજાઃ પર્યહિવસન્ત શુષ્કાઃ કાકમણ્ડલય, શૂન્યભૂતાનિ નગરગ્રામસ્વર્વટપુટભેદનાની ।

૩) ભદ્ર ! ભવતપ્રષ્ટેષુ રાષ્ટ્રેષુ કત્મત્સમૃદ્ધં સંપન્નસસ્યં સત્પુરુષ ભૂપિષ્ઠ ચ ? ઇતિ । તમહમીષદ્રહિસ્યાબ્રવમ્ભદ્ર ! વિસ્તીર્પેયમર્ણવામ્બરા । ન પર્યન્તોડસ્તિ સ્થાનેસ્થાનેષુ રમ્યાપાં જનપદાનામ । અપિ તુ ન ચેદિહ યુવપીઃ સુખનિવાસ કારપં કમણ્યુપાયભુત્યાદયિતુ શકનુયા તતોડહમેવ ભવેયમધ્વદર્શી ઇતિ । તાવતોઠૈરત રાણિતાની મણિનૂપુશ્યામા અથાસૈ । જાત સંભ્રમા પ્રાપ્તૈવેયં ભર્તુદ્વારિકા વ્રન્દુકાવતી કુન્દુકાવતી કન્દુકક્રિડિતેન દેવી વિન્ધ્યવાસિની- મારાધયિતુમ્ ।

પ્રશ્ન-૧ (બ) પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો. (કોઈપણ બે) (૦૬)

Que-1 (B) Explain with reference to the context. (Any Two) (06)

- ૧) અન્યથાપિ સિદ્ધઃ નઃ સમીહિતમ્ ।
- ૨) સેપમાકૃતી ન વ્યભિચરતિ શીલમ્ ।
- ૩) કિં દુષ્કર સાધનં 'પ્રજ્ઞા' ।
- ૪) તાત ! કિં દૃષ્ટાની કૃતાન્ત વિલસિતાની ।

પ્રશ્ન-૨ દશકુમારચરિતને આધારે દંડીની ગદ્યશૈલીનું મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)

Que-2 Evaluate Dandi's prose style of with reference to 'દશકુમારચરિતમ્' । (14)

અથવા / OR

પ્રશ્ન-૨ દશકુમારચરિતના છઠ્ઠા ઉચ્છવાસનું રસદર્શન કરો.

Que-2 Appreciate the ૬ઠ્ઠા ઉચ્છવાસ of દશકુમાર ચરિતમ્ ।

- પ્રશ્ન-૩ દંડીના જીવન અને કવન વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
Que-3 Write detail note on life and work of 'દંડી'. (14)
અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ કથા અને આખ્યાયિકાના લક્ષણો આપી દશકુમારચરિતના સાહિત્ય પ્રકાર વિશે ચર્ચા કરો.
Que-3 Give the characteristics of કથા and આખ્યાયિકા । and discuss the literary form of 'દશકુમાર ચરિતમ્' ।
- પ્રશ્ન-૪ દશકુમારચરિતમાં પ્રતિબિંબિત થતી સામાજિક પરિસ્થિતિ વર્ણવો. (૧૪)
Que-4 Describe the social position reflected in 'દશકુમારચરિતમ્' । (14)
અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૪ કંદુકાવતીની કંદુકકીડા પર નોંધ લખો.
Que-4 કન્દુકક્રીડા of કન્દુકાવતી- write detail note.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
Que-5 Write short notes on any two of the following. (14)
- ૧) દણ્ડિન: પદલાલીતમ્ ।
 - ૨) દશકુમારચરિતમ્ શીર્ષકમ્ ।
 - ૩) કોશદાસ વૃત્તાન્તમ્ ।
 - ૪) ગોમીની વૃત્તાન્તમ્ ।
